

Bruselj, 30. maj 2024
(OR. en)

10459/24

ENER 259
COMPET 603
CLIMA 219
PROCIV 47
ENV 567

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	30. maj 2024
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	10244/24
Zadeva:	Spodbujanje trajnostne infrastrukture elektroenergetskega omrežja – sklepi Sveta (30. maj 2024)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o spodbujanju trajnostne infrastrukture elektroenergetskega omrežja, ki jih je Svet za promet, telekomunikacije in energijo odobril na seji 30. maja 2024.

**Sklepi Sveta o
spodbujanju trajnostne infrastrukture elektroenergetskega omrežja**

SVET EVROPSKE UNIJE,

OB OPOZARJANJU NA:

- evropski zeleni dogovor in njegov cilj, da bo EU do leta 2050 podnebno nevtralna v skladu s cilji Pariškega sporazuma, kot so bili potrjeni v sklepih Evropskega sveta iz decembra 2019¹ in zapisani v evropskih podnebnih pravilih;
- Izjavo iz Versaillesa z dne 10. in 11. marca 2022², v kateri je poudarjena energetska varnost in čimprejšnja postopna odprava odvisnosti EU od ruskih fosilnih goriv, zlasti z dokončanjem in izboljšanjem medsebojne povezanosti evropskih plinskih in elektroenergetskih omrežij ter popolno integracijo elektroenergetskih omrežij po vsej EU;
- sklepe Evropskega sveta iz aprila 2024³, v katerih je poudarjen pomen vzpostavitve resnične energetske unije, kar med drugim zahteva znatne širitve in naložbe na področju omrežij, skladiščenja in medsebojnih povezav.
- sporočilo Komisije o RepowerEU o zmanjšanju odvisnosti od ruskih fosilnih goriv, pospežitvi energetskega prehoda in nadaljnjem povezovanju energetskega trga⁴;

¹ <https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2019/12/12/european-council-conclusions-12-december-2019/>.

² <https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2022/03/11/the-versailles-declaration-10-11032022/>.

³ <https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM:2022:230:FIN>

- načelo „energetska učinkovitost na prvem mestu“, kot je določeno v direktivi o energetske učinkovitosti;
- možnost, da države članice v skladu z revidirano direktivo o energiji iz obnovljivih virov poenostavijo postopke izdaje dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov in potrebne infrastrukturne projekte, tudi z vzpostavitvijo „območij za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije“;
- cilje elektroenergetske medsebojne povezanosti, kot so navedeni v uredbi o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov⁵;
- vseevropska energetska omrežja (TEN-E), ki prispevajo k vzpostavitvi čezmejne infrastrukture z izbiro projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa, in sicer s predlaganjem načinov za poenostavitev in pospešitev postopkov izdaje dovoljenj in odobritev ter ustreznega regulativnega pristopa, pa tudi z zagotavljanjem dostopa do financiranja EU prek Instrumenta za povezovanje Evrope za energijo;
- potrebo po upoštevanju edinstvenega položaja manj povezanih ali nepovezanih, obrobni, najbolj oddaljenih ali izoliranih regij in držav članic, pa tudi tistih na zunanjih mejah EU, ki mejijo na države, ki neposredno ogrožajo države članice ali evropsko varnost, zlasti po vojni agresiji Rusije v Ukrajini;
- sporočilo Komisije iz novembra 2023 o akcijskem načrtu EU za omrežja, v katerem so opredeljeni izzivi ter predlagani prilagojeni ukrepi in priporočila, ki bi jih bilo mogoče izvesti v naslednjih 18 mesecih, da bi uresničili cilje Unije za leto 2030⁶;

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM:2023:757:FIN>

- poročilo Evropske agencije za okolje o „evropski oceni podnebnega tveganja“ z dne 11. marca 2024 in sporočilo Komisije z naslovom „Obvladovanje podnebnih tveganj – zaščita ljudi in blaginje“ z dne 12. marca 2024, v katerih je poudarjeno, da je treba okrepiti načrtovanje podnebnih tveganj držav članic v energetske sektorju, saj bodo podnebne spremembe še naprej povzročale velik pritisk na evropsko energetske infrastrukturo;
- direktivo o odpornosti kritičnih subjektov⁷ in direktivo o ukrepih za visoko skupno raven kibernetike varnosti v Uniji (NIS II)⁸;
- sklepe Evropskega sveta iz marca 2024⁹, v katerih je Svet pozvan, naj nadaljuje delo, Komisija pa, naj skupaj z visokim predstavnikom predlaga ukrepe za okrepitev pripravljenosti in odzivanja na krize na ravni EU v okviru pristopa, ki zajema vse nevarnosti in celotno družbo, ob upoštevanju odgovornosti in pristojnosti držav članic, da bi oblikovali prihodnjo strategijo pripravljenosti;

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2024/03/22/european-council-conclusions-21-and-22-march-2024/>

- skupno poročilo ACER in Evropske agencije za okolje iz oktobra 2023 o rešitvah za zagotavljanje prožnosti v podporo razogljičenemu in varnemu elektroenergetskemu sistemu EU¹⁰;
- desetletni načrt za razvoj omrežja 2024 in nedavno objavljene načrte za razvoj odobalnih omrežij;
- sporočilo Komisije z naslovom „Gonilo za podnebno nevtralno gospodarstvo: strategijo EU za povezovanje energetskega sistema“¹¹ ter direktivo¹² in uredbo¹³ o vodiku in plinu, ki vključujejo bolj usklajeno in integrirano načrtovanje med različnimi nosilci energije, ter direktivo v zvezi s spodbujanjem energije iz obnovljivih virov¹⁴;
- sporočilo Komisije iz aprila 2024 z naslovom „Dialogi o čistem prehodu – pregled rezultatov / Močna evropska industrija za trajnostno Evropo“¹⁵;
- forum o energetske infrastrukturi, ki poteka vsako leto v Københavnu, in namensko platformo, ki bo redno spremljala napredek in na letnem srečanju foruma poročala o izvajanju akcijskega načrta EU za omrežja;

¹⁰ <https://www.eea.europa.eu/publications/flexibility-solutions-to-support>.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=COM:2020:299:FIN>.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52021PC0803>.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM:2021:804:FIN>.

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32023L2413>.

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/clean-transition-dialogues-stocktaking-strong-european-industry-sustainable-europe_en.

- posodobljene nacionalne energetske in podnebne načrte za leto 2024, ki jih pripravijo države članice in so osredotočeni na potrebo po jasnih ciljih, ukrepih in naložbah za okrepitev elektroenergetskih omrežij na ravneh distribucije in prenosa ter medsebojnih povezav;
- sporočilo Komisije iz februarja 2024 o podnebnem cilju za leto 2040 in poti do podnebne nevtralnosti do leta 2050¹⁶ ter s tem povezano oceno učinka, ki se med drugim nanaša na naložbe v omrežja zaradi vse večje elektrifikacije naših gospodarstev;
- poročilo Enrica Lette iz aprila 2024 z naslovom „Veliko več kot trg“, v katerem je med drugim pozval k večjemu povezovanju trgov in skupnemu ukrepanju ter vzpostavitvi trdnega infrastrukturnega omrežja, ki bo pokrivalo celotno celino, kar bo olajšano z integriranim načrtovanjem in financiranjem EU;
- dejstvo, da ti sklepi Sveta ne posegajo v prihodnje razprave o večletnem finančnem okviru.

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM:2024:63:FIN>

- I. Za usklajeno, povezano in integrirano evropsko elektroenergetsko omrežje
1. PRIZNAVA ključno vlogo povezanega, integriranega in sinhroniziranega¹⁷ evropskega elektroenergetskega omrežja pri zagotavljanju varnega sistema, nemotenega delovanja notranjega trga, konkurenčnosti in socialno-ekonomskega razvoja EU ter doseganja energetskih in podnebnih ciljev EU; v zvezi s tem POUDARJA, da je treba ohraniti jasne cenovne signale v državah članicah in med njimi ter zagotoviti učinkovito dispečiranje sredstev;
 2. POUDARJA, da je popolnoma integriran, povezan in sinhroniziran evropski elektroenergetski sistem mogoče doseči le, če se vzpostavi infrastruktura elektroenergetskega omrežja EU ter uporablja čim bolj učinkovito in uspešno za izmenjavo energije, tudi s prožnostjo in drugimi brezžičnimi rešitvami, tako da se čim bolj zmanjšajo skupni stroški sistema, ki jih nosijo gospodinjstva in podjetja;
 3. POUDARJA, da je še vedno treba sprejeti odločne ukrepe za vzpostavitev popolnoma integriranega, povezanega in sinhroniziranega evropskega elektroenergetskega sistema, da bi dodatno izboljšali zanesljivost oskrbe, odpornost elektroenergetskega sistema ter konkurenčnost in razogljičenje; OPOZARJA, da je treba upoštevati posebnosti nepovezanih držav članic ali premalo povezanih, obrobni, najbolj oddaljenih ali izoliranih regij; POZIVA Komisijo, naj brez odlašanja in v tesnem sodelovanju z vsemi ustreznimi akterji izvede ustrezne ukrepe akcijskega načrta EU za omrežja;

¹⁷ Sklicevanja na povezan, integriran in sinhroniziran evropski elektroenergetski sistem se nanašajo na celinsko sinhrono območje (prej UTCE) in končni dogovor o sinhronizaciji z baltskim sistemom do februarja 2025. Ta dopolnjuje in ne izključuje potrebe po večjem povezovanju in integraciji ločenih sinhronih sistemov v EU, in sicer Cipra, Irske, nordijskega sistema in drugih otokov v Evropski uniji.

4. POUDARJA potrebo po celovitem, dolgoročnem, usklajenem, izboljšanem in integriranem načrtovanju infrastrukture elektroenergetskega omrežja na evropski ravni, ki bo zajemalo desetletno in 20-letno obdobje in upoštevalo nacionalne in evropske cilje glede razogljčenja ter upoštevalo projekte na morju in na kopnem, vključno s hibridnimi projekti, katerih napredek je treba spremljati, da se zagotovi hitro izvajanje podnebnih in energetskih ciljev EU;
5. POUDARJA pomen kombiniranja usklajevanja nacionalnih načrtov na regionalni ravni od spodaj navzgor z evropskim pristopom;
6. OPOZARJA, da je treba razmisliti o vnaprejšnjih naložbah v omrežja, da bi se lahko izognili ozkim grlom pri prihodnjih zahtevah za priključitev proizvodnih in prilagodljivih obratov ter pri povpraševanju, hkrati pa jih uravnotežiti glede na tveganje morebitnih nasedlih naložb;
7. POUDARJA, kako pomembno je zagotoviti celovito in integrirano načrtovanje za vse nosilce energije glede na prihodnje energetske potrebe, pri čemer je treba uporabiti načelo „energetska učinkovitost na prvem mestu“, zagotoviti usklajevanje med ravnema prenosa in distribucije ter upoštevati, kako pomembno je, da se v energetskem sektorju precej pred letom 2050 večinoma ne bi več uporabljala fosilna goriva, pa tudi kako pomembno si je treba prizadevati, da bi v prihodnjem desetletju doseli popolnoma ali pretežno razogljčen svetovni elektroenergetski sistem ter okrepili elektroenergetsko infrastrukturo;
8. POUDARJA pomen tesnejšega sodelovanja med državami članicami in integriranega pristopa med vsemi akterji v vrednostni verigi, da bi optimizirali prostorsko načrtovanje in uporabo tako na kopnem kot na morju, ter pomen usklajenega pomorskega prostorskega načrtovanja; SPODBUJA uporabo različnih povezanih pobud, kot so pobuda za širše območje Severnega morja (GNSBI), helsinška komisija (HELCOM) in komisija Oslo-Pariz (OSPAR); POUDARJA pomen regionalnega sodelovanja pri načrtovanju omrežne infrastrukture ter pri končnih različicah posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih;

9. OPOZARJA na to, da bi morala biti zavezanost omrežjem in njihovo financiranje, tudi na ravni EU in zasebni ravni, ustrezna in temeljiti na dolgoročnem načrtovanju v skladu s ciljem doseganja neto ničelnih emisij do leta 2050;
10. PONOVRNO POUDARJA potrebo po hitrem in strogem izvajanju in izvrševanju pravil EU, da bi okrepili zaupanje v popolnoma integriran, povezan in sinhroniziran evropski elektroenergetski sistem, da bi dosegli resnično energetske unijo, ki je ključna prednost temeljnih naložb v omrežja;
11. SPODBUJA Komisijo in države članice, naj gradijo na pobudah za okrepitev in razširitev distribucijskih omrežij, da bi vključili decentralizirano energijo iz obnovljivih virov in prilagodljive vire ter zadostili novemu povpraševanju, povezanemu z elektrifikacijo, in zagotovili zanesljivo oskrbo odjemalcev z električno energijo na bolj usklajen način¹⁸ ter podprli razširjanje dobrih praks pri načrtovanju distribucijskih omrežij, npr. s strani telesa EU ODS;
12. POUDARJA vse večji izziv preobremenjenosti omrežja na ravneh distribucije in prenosa, zaradi česar bo morda poleg širitve omrežja potreben tudi pristop, ki bo zagotavljal zadostno ustreznost in prožne rešitve;

¹⁸Odpravljanje vrzeli: telo EU ODS bo podpiralo načrtovanje omrežij operaterjev distribucijskih sistemov z evidentiranjem obstoja in značilnosti načrtov za razvoj distribucijskih omrežij (sredina 2024)

13. POZIVA Komisijo, naj v zvezi s tem:

- (a) okrepi okvir, s katerim se zagotavlja regulativno okolje, ki izpolnjuje zahteve dogovorjenih ambicij glede razogljichenja, hkrati pa omogoča vnaprejšnje naložbe;
- (b) v tesnem sodelovanju z operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov razvije izvedbeni program za podporo državam članicam pri odpravljanju glavnih ovir za učinkovito uporabo in postavitve elektroenergetske infrastrukture ter pri obravnavanju preobremenjenosti omrežja na ravneh prenosa in distribucije, med drugim z razvojem omrežij, racionalizacijo upravnega načrtovanja in postopki izdaje dovoljenj;
- (c) dodatno okrepi regionalni pristop k načrtovanju elektroenergetske infrastrukture in ga kombinira s pristopom na ravni EU, po potrebi tudi s partnerskimi državami, z dolgoročno perspektivo in usklajevanjem v okviru prednostnih koridorjev, štirih skupin na visoki ravni¹⁹ in po potrebi drugih oblik regionalnega sodelovanja;
- (d) razmisli o regionalni ravni tudi za izmenjavo dobrih praks med državami članicami, regulativnimi organi in nosilci projektov, da bi spodbudili regionalno sodelovanje²⁰ in integracijo omrežij;
- (e) predlaga okrepljen okvir za povečanje preglednosti, sledljivosti in ustreznega neodvisnega nadzora za celoten proces načrtovanja in razvoja prenosnih omrežij s krepitvijo sedanje strukture upravljanja, in sicer z zagotavljanjem ocene in načrtovanja potreb evropskega omrežja, ki bosta v skladu s podnebnimi in energetske cilji EU ter izpolnjevala cilje razogljichenja;

¹⁹ Načrt povezovanja baltskega energetskega trga (BEMIP), pobuda za energetske povezanost Srednje in Jugovzhodne Evrope (CESEC), pobuda za sodelovanje na področju energetike v Severnem morju (NSEC), jugozahodna Evropa.

²⁰ Na primer: petstranski energetski forum.

- (f) zagotovi, da bo navedeni neodvisni nadzor privedel do razvoja orodja za napovedovanje potreb omrežij in povezanih naložbenih potreb na poti do podnebne nevtralnosti na ravni EU do leta 2050, da bi olajšali razvoj omrežij;
 - (g) spodbuja prožno rabo energije, okrepi prilagajanje odjema in skladiščenje energije ter začne razmislek o okviru omrežnih tarif;
14. POZIVA Komisijo in države članice, naj poskrbijo za večjo skladnost med desetletnim načrtom za razvoj omrežja, načrtom za razvoj odobalnih omrežij ter nacionalnimi in regionalnimi načrti za razvoj omrežij, pa tudi za skladnost in dopolnjevanje z nacionalnimi energetske in podnebnimi načrti;
15. POZIVA Komisijo, naj oceni in opredeli vrzeli ter po potrebi pripravi ukrepe za izboljšanje okvira upravljanja na ravni EU v zvezi z načrtovanjem, izbiro in izvajanjem čezmejne infrastrukture, zlasti v okviru desetletnega načrta za razvoj omrežja in ob upoštevanju mnenj agencije ACER;
16. POZIVA ENTSO za električno energijo, naj pri poročanju o desetletnem načrtu za razvoj omrežja in v njegovih prihodnjih različicah uporabi pridobljene izkušnje in povratne informacije deležnikov, ter POZIVA Evropsko komisijo, naj razmisli o predlaganju daljšega časovnega okvira za prihodnje načrte za razvoj omrežij;

17. POZIVA države članice, naj:

- (a) zagotovijo, da je zasnova v sožitju z naravo, s čimer bo pri pospešenem razvoju omrežij ter proizvodnji, skladiščenju, prožnosti in povečanju povpraševanja upoštevano varstvo okolja in biotske raznovrstnosti;
- (b) zagotovijo pristop k energetskega prehodu, pri katerem bodo v ospredju ljudje in v skladu s katerim bodo pri razvoju energetske infrastrukture ter pregledu postopkov za priključitev na omrežje in dostop do omrežja tesno sodelovali državljani, energetske skupnosti državljanov in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, da se jim tako kot drugim akterjem na trgu omogočijo enaki pogoji;
- (c) spodbujajo in podpirajo operaterje prenosnih sistemov in operaterje distribucijskih sistemov pri krepitvi njihovega sodelovanja in razvoju novih projektov omrežij, vključno s pametnimi omrežji, kjer so potrebna, ter pri krepitvi, vzdrževanju, digitalizaciji in posodabljanju obstoječih omrežij, pa tudi pri uporabi prožnosti, ob upoštevanju potrebe po obravnavi izzivov, povezanih s prehodom s centralizirane na razpršeno ter nestalno in nepredvidljivo proizvodnjo energije;
- (d) ostanejo zavezane odprti in integrirani čezmejni trgovini z energijo in soodvisnosti, saj to omogoča tranzitne tokove med državami članicami in partnerji ter dobro delujoč notranji trg z električno energijo, kar je med drugim mogoče doseči z zagotavljanjem prostega pretoka energije znotraj držav članic in med njimi;

18. POZIVA operaterje prenosnih sistemov in operaterje distribucijskih sistemov, naj obravnavajo preobremenjenost omrežja na ravni prenosa in distribucije tako v državah članicah kot po vsej EU;

II. Energetska varnost in odpornost energetske infrastrukture

19. PRIZNAVA pomen trdnega, povezanega, neodvisnega, zanesljivega in varnega evropskega energetskega sistema, ki prispeva k odprti strateški avtonomiji in konkurenčnosti Evrope;
20. POZDRAVLJA uspešno dokončanje stresnega testa kritične infrastrukture v energetske sektorju na podlagi skupnih načel v skladu s priporočilom Sveta iz decembra 2022 o usklajenem vseevropskem pristopu za krepitev odpornosti kritične infrastrukture²¹;
21. POUDARJA, da je treba energetski sistem v Evropi zaščititi pred novimi grožnjami, s katerimi se sooča od leta 2022. To je privedlo do novega razumevanja varnosti in odpornosti evropskega energetskega sistema ter potrebe po usklajenem sklopu ukrepov za energetske varnost;
22. POUDARJA potrebo po skladnem in učinkovitem izvajanju zakonodaje EU, ki obravnava varnostna vprašanja, vključno s tveganji za kibernetiko varnost;
23. POUDARJA, da je stabilnost sistema ključnega pomena za zagotovitev varnega in zanesljivega delovanja sistema, ter POZIVA operaterje omrežij, nacionalne regulativne organe ali države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe v skladu s pravili notranjega trga;

²¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32023H0120\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32023H0120(01))

24. POZIVA Komisijo, naj pomaga državam članicam in po potrebi pogodbenicam Energetske skupnosti pri izboljšanju zanesljivosti oskrbe z električno energijo, tudi fizične in kibernetске varnosti energetske infrastrukture, ter izvede ciljno usmerjen dolgoročen pregled strukture EU za zanesljivo oskrbo z električno energijo, pri čemer naj se osredotoči na pripravljenost na tveganja, ob tem pa upošteva vojno agresijo Rusije v Ukrajini, podnebna tveganja in različne, malo verjetne scenarije s hudimi posledicami, pa tudi nedavni razvoj dogodkov in izkušnje, pridobljene med energetske krizo; PRIZNAVA posebna varnostna tveganja v državah članicah, ki ležijo ob zunanjih mejah EU in mejijo na države, ki neposredno ogrožajo evropsko varnost;
25. POZIVA države članice, naj okrepijo sodelovanje med javnimi organi in infrastrukturnimi subjekti na nacionalni, regionalni, evropski in mednarodni ravni, da se zaščiti in okrepi odpornost infrastrukture, med drugim proti hibridnim grožnjam, tudi na morju in pod morsko gladino;
26. POZIVA Komisijo, naj podpre države članice pri uporabi načela vgrajene varnosti pri razvoju energetske infrastrukture, tudi v zvezi s pametnimi merilnimi sistemi in infrastrukturo podatkovne komunikacije;
27. POZIVA Komisijo, države članice in zadevne partnerje, naj še izboljšajo izmenjavo ustreznih informacij o grožnjah kritični energetske infrastrukture in vrednostnim verigam ter negativnih učinkih nanje, tudi o lastništvu;
28. POZIVA Komisijo in Evropsko agencijo za okolje, naj izvajata redne evropske ocene podnebnega tveganja;

III. Premostitev vrzeli pri naložbah v infrastrukturo elektroenergetskega omrežja

29. PRIZNAVA, da potrebe po naložbah v elektroenergetska omrežja na ravneh prenosa in distribucije še nikoli do zdaj niso bile tako velike, da se zagotovi visoko povezani, integrirani in sinhronizirani evropski elektroenergetski sistem, ki prispeva k doseganju ciljev EU glede razogljičenja, konkurenčnosti in zanesljivosti oskrbe;
30. JE SEZNANJEN z sklepnimi ugotovitvami iz poročila Enrica Lette o notranjem trgu in POUDARJA, da je povezan energetski trg pomemben za spodbujanje učinkovite energetske in podnebne politike, ter POZIVA Komisijo, naj razmisli o priporočilih iz poročila v zvezi z energetske infrastrukturo;
31. POZIVA Komisijo, naj pripravi nadaljnje smernice za države članice, operaterje prenosnih sistemov in operaterje distribucijskih sistemov, da bi čim bolj izkoristili obstoječa sredstva EU za prenosna in distribucijska elektroenergetska omrežja ter hibridne projekte, hkrati pa poskrbi, da bo postopek dodeljevanja sredstev iz IPE dostopnejši in bolj racionaliziran;
32. POZIVA Komisijo, naj zagotovi informacije o dejanskih potrebah po naložbah v elektroenergetska omrežja v primerjavi s sredstvi, ki so zanje namenjena, in naj poišče načine za povečanje skupnih naložb za infrastrukturo elektroenergetskih omrežij;

33. POUDARJA, da je potreben trden IPE, da bi se ustrezno odzvali na in podprli povečane potrebe po naložbah v projekte razvoja kopenskih in morskih omrežij;
34. POZIVA Evropsko investicijsko banko, naj dodatno okrepi pobude in orodja za financiranje in zmanjševanje tveganj, da bi se podprla dodatna širitev in posodobitev elektroenergetskega omrežja;
35. UGOTAVLJA, da si je za razvoj proizvodnje energije na morju na stroškovno učinkovit način, ki bi čim bolj povečal splošne koristi na evropski ravni, v nekaterih morskih bazenih vse bolj pomembno namesto radialnih povezav prizadevati za hibridno zazankano omrežje, povezano z različnimi državami članicami; UGOTAVLJA, da so z razvojem infrastrukture na morju, drugačne od radialnih povezav, povezani tudi različni novi izzivi z vidika usklajevanja ter delitve stroškov ali tveganj med zadevnimi akterji; POZIVA Komisijo, naj oceni te izzive, preostale vrzeli in ali bi bilo treba poleg izvajanja ustreznih določb pripraviti tudi nadaljnje pravične in sorazmerne predloge v zvezi s tem;

36. Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE rezultate usmeritev Komisije o skupnih naložbenih okvirih za projekte morskih in kopenskih omrežij, vključno s hibridnimi projekti;
37. POZIVA Komisijo in ENTSO za električno energijo, naj zagotovita, da bodo tudi negospodarski elementi, kot so nacionalna in regionalna zanesljivost prenosa in zadostnost sistema, ponovno dispečiranje, prožnost ter zmanjšanje učinkov toplogrednih plinov in okoljskih učinkov, vključeni v smernice za analizo stroškov in koristi projektov za razvoj omrežij;
38. POZIVA Komisijo, naj podpre države članice pri razvoju celovitega evropskega pristopa k trgovalnim območjem na morju ter v ta namen državam članicam zagotovi usmeritve v okviru obstoječega regulativnega okvira, brez poseganja v pristojnosti držav članic in ob posvetovanju z deležniki;
39. POUDARJA pomen stroškovne učinkovitosti in pravičnega prehoda, da dodatne naložbe v infrastrukturo elektroenergetskega omrežja ne bi nesorazmerno vplivale na končne odjemalce ali davkoplačevalce;

IV. Obseg in hitrost razvoja elektroenergetske infrastrukture

40. POUDARJA, da je za razširitev in pospešitev razvoja elektroenergetske infrastrukture bistvena pospešitev postopkov izdaje dovoljenj za omrežja, pri čemer je treba v zgodnjih fazah in med celotnim procesom vedno upoštevati vpliv na okolje in državljane na način, ki zagotavlja ravnovesje med različnimi elementi;
41. JE ZASKRBLJEN zaradi daljšega pripravljalnega okvira sedanjih infrastrukturnih projektov in ODLOČNO SPODBUJA usklajena prizadevanja držav članic za pospešitev tega procesa;
42. POUDARJA problem omejenih proizvodnih zmogljivosti in ponudnikov storitev, kar povzroča višje stroške in daljša pripravljalne okvire za omrežne projekte, ter POUDARJA, da so potrebni ambiciozni ukrepi za razvoj močne evropske vrednostne verige za omrežja, ki prispevajo h konkurenčnosti in strateški avtonomiji EU ter hkrati ohranjajo odprto gospodarstvo;
43. POZIVA Komisijo, naj preuči možnosti za spodbujanje regionalne ali vseevropske prepoznavnosti javnega naročanja omrežnih komponent, da bi lokalni industriji poslali prave signale za povečanje proizvodnih zmogljivosti, in v sodelovanju z ustreznimi akterji zagotovi priporočila, kako bi usklajene funkcionalne razpisne specifikacije in standardi lahko pripomogli k hitrejšim in lažjim postopkom javnega naročanja, ter v zvezi s tem oceni priložnost za prilagoditev pravil EU o javnem naročanju;

44. POUDARJA vlogo standardizacije pri pospeševanju razvoja omrežne infrastrukture, zmanjševanju stroškov in spodbujanju naložb ter pomen dela evropskih organizacij za standardizacijo in zlasti ustanovljenega foruma na visoki ravni o evropski standardizaciji ter POZIVA k pospešitvi tekočega dela v zvezi s standardi za elektroenergetsko infrastrukturo, ob upoštevanju vloge inovacij pri tem;
45. POUDARJA, da je srednje- do dolgoročno potrebna pametna standardizacija, da bi pospešili proizvodne procese, čim bolj zmanjšali motnje v dobavni verigi in povečali njihovo učinkovitost, hkrati pa zagotovili razpoložljivost omrežnih komponent v Evropi, ter SPODBUJA forum na visoki ravni o evropski standardizaciji, naj pripravi priporočila in prednostne naloge na področju standardizacije;
46. POUDARJA, da so kratkoročno potrebne skupne prakse v državah članicah in med njimi, da bi postopki med sektorji postali bolj združljivi in interoperabilni, vključno s postopki za dovoljenja in javno naročanje;
47. POUDARJA udeležbo proizvajalcev-odjemalcev na trgu električne energije EU in POZIVA Komisijo, naj oceni potrebe po interoperabilnosti in priložnost za standardizacijo pametnih aparatov, ki se uporabljajo v gospodinjstvih;
48. POZIVA ENTSO za električno energijo in telo EU ODS, naj okrepita sodelovanje s ponudniki tehnologije, da bi do konca leta 2024 razvili skupne tehnološke specifikacije v okviru dogovora, doseženega na delavnici evropskih organizacij za standardizacijo, da se izboljša prepoznavnost potrebnih in načrtovanih novih projektov omrežja ter razširijo dobre prakse na ravni EU v zvezi s postopki izdaje dovoljenj;

49. POZIVA ENTSO za električno energijo in telo EU ODS, naj ocenita dodano vrednost funkcionalnih zasnov razpisov in na podlagi te ocene izdaja nezavezujoče smernice za svoje člane;
50. POUDARJA pomen ustvarjanja lokalnih koristi, da bi povečali sprejemanje elektroenergetskih omrežij v javnosti, na primer z vključitvijo okoljske zasnove; v zvezi s tem POZIVA države članice, naj dosledno izvajajo določbe o skupnostih na področju energije iz obnovljivih virov in energetskih skupnostih državljanov ter se pridružijo paktu za sodelovanje in ga izvajajo, da bi zagotovile zgodnje in redno obveščanje in udeležbo javnosti v projektih za razvoj omrežij ter sodelovanje lokalnih subjektov in ozemelj;
51. POZIVA k pospešitvi postopkov v procesu izdaje dovoljenj, racionalizaciji razpisnih procesov in procesov javnega naročanja, okrepitevi upravne zmogljivosti in digitalizaciji ustreznih postopkov;
52. POZIVA Komisijo, naj oceni in opredeli ukrepe za pospešitev ustreznih postopkov izdaje dovoljenj za infrastrukturo elektroenergetskega omrežja, pri čemer naj bo pozorna na skladnost okvira za energijo, naravo in okolje;
53. POUDARJA pomen razpoložljivosti ustrezno usposobljene delovne sile;
54. SPODBUJA javne uprave, naj dajo na voljo podatke za okoljsko presojo, da se pospešijo in olajšajo postopki izdaje dovoljenj.
